Autor Guste Santini
Nedjelja, 12 Siječanj 2003 22:15

Sjedinjene Američke države i Europska unija polako ali sigurno determiniraju budućnost Zemlje. Možda bi bilo primjerenije reći da to čine SAD dok im EU asistira u tom «poduhvatu». Mnogi će, s pravom, pribrojiti ovom društvu i Japan.

Ekonomski sustav određen anglosaskom «filozofijom» koji je uspostavila Engleska liberlaizmom i nastavile SAD neoliberalizmom «osvajaju» korporativne privredne sisteme kakvi su Njemačka i Japan. Ovo, jasno, ima značajne reprekusije na društvene sustave tih i takvih zemalja. Rajnski model u ovom času gubi utrku sa anglosaskim modelom. Konačni rezultat ove utrke mogao bi značajno utjecati na dizajn i budućnost naše planete Zemlje.

Zermlje koje propovjedju liberalzam, odnosno neoliberalizam svoje uporište nalaze u:
- Posjeduju i vode međunarodni bankarski sustav
- Nadziru sve čvrste valute
- Najveći su svjetski potrošač
- Vladaju međunarodnim tržištima kapitala
- U znatnoj mjeri moralni su predvodnici mnogim društvima
- Sposobne su za velike vojne intervencije
- Nadziru morske plovne putove
- Obavljaju najveći dio najnaprednijih tehnoloških istraživanja i razvoja
- Drže u rukama vrhunsku tehničku naobrazbu
- Drže pristup svemiru
- Drže zrakoplovnu i svemirsku industriju
- Drže međunarodne komunikacije
- Drže industriju najsuvremenijeg oružja.

Navedene karakteristike (obilježja) sam preuzeo od Jeffery R. Barnett, «Excklusion as National Security Policy», Parameters, 24, 1994., page 54.

Globalni igrači, kao što je vidljivo, zaista raspolažu ogromnom snagom na svim područjima ljudske aktivnosti. Druge civilizacije pod diktatom Zapadne civilizacije tek moraju dati odgovor ovoj dominaciji Zapadne civilizacije; ako ga uopće dadu. Naime, kapital odnos do te mjere ubrzava procese i time polarizaciju na siromašne i bogate (povećavajući indeks koncentracije) do te mjere da je procese gotovo nemoguće pratiti. Kako će periferija ogovoriti na to i takva pitanja odista je složeno pitanje. Ono što mi se čini zabrinjavajućim jest izostanak socijalne senzibilnosti na globalnom planu što dodatno usložnjava ove procese.

Izneseno je posebno interesantno za Hrvatsku (promatrajući očima hrvatskog građanina) jer stanje u hrvatskom društvu i hrvatskom gosporastvu daje vrlo male šanse da Hrvatska postane dio tzv. Prvog svijeta. Podaci o razvoju Hrvatske pokazuju da postojeća ekonomska politika ne daje nikakve realne šanse da bi Hrvatska mogla, neoliberalističkim pristupom, dinimizirati svoj razvoj. Ipak da postoje «glave» koje su uspjele pokazuje nam susjedna Slovenija. Nitko razuman neće reći da je Slovenija lako postigla ostvareni rezultat. Ono što je bitno istaknuti jest činhjenica da je to ona odista učinila i tako došla na korak Prvom svijetu. Kad si član Prvog svijeta tada liberalizam odnosno neoliberalizam imaju sasvim druge karakteristike jer od

eksploatiranog postaješ eksploatator. Nije za ponositi se ali se «lakše diše». To je, drugim rječima, pitanje sa kojeg mjesta gledate svjetsku utakmicu. Ovo se može nazvati ekonomskim nacionalizmom. Međutim, kapital odnos je upravo to jer neoliberalizam nije šansa za sve, dakle fair utakmica, već šansa za najrazvijenije.